

POSTANOWIENIE

Dnia 2 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa C. S.A. w K.
przeciwko C. sp. z o.o. w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 2 sierpnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od C. sp. z o.o. w W. na rzecz Grupy C. S.A. w K.
kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia

prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca, C. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, wskazała na przesłanki uzasadniające jej przyjęcie z art. 398⁹ § 1 pkt 2) i 4) k.p.c. Wniosek ten nie odniósł skutku.

W ocenie skarżącej powołującej się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, to jest art. 365 § 1 k.p.c., w zakresie związania prawomocnym orzeczeniem oraz art. 471 k.c., którego wykładnia wywołuje wątpliwości, które sprowadzają się do pytania, „czy dłużnik jest zobowiązany do naprawienia szkody wynikłej z nienależytego wykonania umowy również wtedy gdy poszkodowany, który posiada niezaspokojone zobowiązanie na rzecz osoby trzeciej powiązane z umową otrzymał od tej osoby pełne wynagrodzenie”. Powołana przez skarżącą przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. okazała się niezasadna. Jak przesądzone w orzecznictwie Sądu Najwyższego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien odpowiadać jednej z przyczyn określonych w art. 398⁹ § 1 i konkretyzować ją. Nie może ona zawierać się w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, ani też polegać na ogólnikowym odesłaniu do tych podstaw. Uzasadnienie wniosku powinno, natomiast, przedstawiać wywód prawny na wysokim poziomie, uwzględniającym profesjonalizm sporządzającego skargę, w konsekwencji, więc, w uzasadnieniu

takim należy przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. np.: postanowienie SN z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.). Odnosząc się wprost do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c., potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Skarżący powinien bądź to wskazać argumentację przemawiającą za zmianą dotychczasowej wykładni, bądź też wykazać, że dany przepis prawny, chociaż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wyjaśnienia i powinien zostać zinterpretowany przez Sąd Najwyższy. Rozbieżność w orzecznictwie sądów należy natomiast wykazać przez przytoczenie konkretnych rozbieżnych orzeczeń sądowych wydawanych w zbliżonych lub identycznych stanach faktycznych (por. postanowienie SN z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; postanowienie SN z dnia 21 września 2006 r., IV CSK 268/06, nie publ. oraz postanowienie SN z dnia 18 czerwca 2004 r., II CZ 65/04, nie publ.). Przenosząc rozważania bezpośrednio do uzasadnienia zaprezentowanego przez skarżącą na okoliczność wystąpienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. stwierdzić należy, iż nie spełnia ono wymogów, o których mowa wyżej. Skarżąca ograniczyła się, bowiem, do ogólnikowego wyводу, że wykładnia art. 365 § 1 k.p.c. wywołuje rozbieżności w orzecznictwie odnoszące się do zakresu związania prawomocnym orzeczeniem, bez zaprezentowania jednak pogłębionej argumentacji prawniczej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, w szczególności bez przytoczenia konkretnych rozbieżnych orzeczeń sądowych wydawanych w zbliżonych lub tożsamyh stanach faktycznych. Ponadto, jak wskazała skarżąca, także wykładnia art. 471 k.c. może budzić wątpliwości, czy dłużnik jest zobowiązany do naprawienia szkody wynikłej z nienależytego wykonania umowy również wtedy jeśli poszkodowany, który posiada niezaspokojone zobowiązanie na rzecz osoby trzeciej powiązane z umową otrzymał od tej osoby pełne wynagrodzenie. Tytułem wykazania tych wątpliwości skarżąca poprzestała jednak na polemice z ustaleniami stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie, co w oczywisty sposób odbiega od utrwalonych w orzecznictwie Sądu Najwyższego

wymogów wykazania zaistnienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. Jednocześnie Sąd Najwyższy ubocznie zauważa, że w orzecznictwie tego Sądu wyjaśniono, że istota uregulowanej w art. 365 § 1 k.p.c. mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia polega na tym, że wymienione w nim podmioty powinny mieć na względzie fakt wydania prawomocnego orzeczenia i jego treść (por. wyrok z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 655/98, nie publ. oraz wyrok z dnia 7 grudnia 2017 r., V CSK 197/17, nie publ.). Wynikający z niej stan związania - według dominującego poglądu w judykaturze Sądu Najwyższego (por. wyroki z dnia 28 czerwca 2007 r., IV CSK 110/07, nie publ. i z dnia 22 czerwca 2010 r., IV CSK 359/09, OSNC 2011, nr 2. poz. 16) - ogranicza się jednak do sentencji orzeczenia i nie obejmuje motywów rozstrzygnięcia. Dlatego przyjmuje się, że sąd nie jest związany ustaleniami i oceną dowodów, dokonanymi w innej sprawie. Podkreśla się tylko, że, dokonując samodzielnych ustaleń, sąd w kolejnej sprawie nie może ignorować stanowiska zajętego w sprawie wcześniejszej, w której stan faktyczny był konstruowany na podstawie tego samego zdarzenia, lecz biorąc je pod uwagę, obowiązany jest dokonać własnych, wszechstronnych ustaleń i samodzielnych ocen, które w rezultacie mogą doprowadzić do odmiennych konkluzji (por. wyrok z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 1073/00, nie publ.). Odnośnie, zaś, do pytania postawionego przez skarżącą w zakresie potrzeby wykładni art. 471 k.c., w orzecznictwie Sądu Najwyższego stwierdzono wprost, że podstawowe znaczenie ma tu charakter zobowiązania łączącego wierzyciela i dłużnika oraz sposób funkcjonalnego i merytorycznego powiązania tego zobowiązania ze stosunkiem obligacyjnym łączącym osobno dłużnika lub wierzyciela z osobą trzecią (por. wyrok z dnia 17 marca 2016 r., II CSK 284/15, nie publ.).

Nie została również wykazana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. Powołanie się przez skarżącą na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej już przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co, w efekcie, daje podstawy do przyjęcia skargi, jako oczywiście uzasadnionej (por. postanowienia SN: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/0; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09; z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09,

nie publ.). Tymczasem skarżąca w uzasadnieniu tej przesłanki zaprezentowała wywód prawny sprowadzający się w istocie do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed Sądem Apelacyjnym w (...), podczas gdy podstawą oceny wystąpienia przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt. 4) k.p.c., nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (por. postanowienie SN z dnia 28 czerwca 2012 r, II PK 46/12, nie publ.). Sąd Najwyższy stanął ponadto na stanowisku, że wniosek skarżącej Spółki o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania był wewnętrznie sprzeczny. Nie można, bowiem, jednocześnie twierdzić, że rozstrzygnięcie sądu jest oczywiście wadliwe i sugerować, że przepisy, na których oparł się sąd, wymagają wykładni lub wywołują rozbieżności orzecznictwa (por. np. postanowienie SN z dnia 9 stycznia 2012 r., III UK 60/11, nie publ.). Wobec powyższego brak jest podstaw, aby przyjąć, że w niniejszej sprawie przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. została w sposób właściwy wykazana, a ubocznie tylko należy stwierdzić, że do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wystarczające jest stwierdzenie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne albo istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych bądź też, że zachodzi nieważność postępowania. W tych przypadkach nie trzeba dodatkowo uzasadniać oczywistej zasadności skargi kasacyjnej,

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 oraz w zw. z art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.